

tehdy, selhala-li opatření jeho, jinak vhodná, v daném případě pro zvláštní okolnosti, kterých nepředvídal, aniž při řádné pozornosti předvídati mohl. Opatření onoho rázu a okolností rázu tohoto rozsudky nezjišťují. Omezují se na poukaz, že vyobrazení, o které jde, bylo vyjimečně zasláno nikoliv — jako obyčejně — redakci, nýbrž tiskárně, a vylučují tím jen vědomí obžalovaného, že zásilky, pro tiskopis určené, nedocházejí bezvýjimečně přímo do redakce a mohou býti do tiskopisu pojaty bez jeho schválení, vylučují tedy toliko nedbalost vědomou. Nezabývají se však otázkou nedbalosti nevědomé, nezkoumajíce, zda mohl, či nemohl obžalovaný při náležité pozornosti — přihlížeje obzvláště k tomu, že matrice zasílají se z ciziny, kde platí jiné zákony a chrání se jiné zájmy — předvídati, že zásilky pro redakci určené mohou býti doručeny mylně tiskárně, zda učinil dále obžalovaný pro případ takových výjimek vhodná opatření, bránící tomu, aby nebyl do tiskopisu pojat článek, který jím schválen nebyl, a co bylo příčinou, že případná opatření taková v daném případě selhala. Podrobuji právnímu rozboru toliko část doby, po kterou jest redaktorovi osvědčiti péči o obsah listu, a posuzují chování se obžalovaného v této době jen s hlediska nedbalosti vědomé, neuvažují rozsudky o skutku obžalobou stíhaném v plném rozsahu čl. III. čl. 1 zákona ze dne 15. října 1868, čís. 142 ř. zák., takže byl jimi zákon porušen i v tomto ustanovení.

Čís. 1751.

Zpronevěry v úřadě (§ 181 tr. zák.) může se dopustiti i úředník konsulátu cizího státu v tuzemsku.

Týž požívá ochrany §u 68 tr. zák., nevybočuje-li z mezí úřadování, jemu na základě státních úmluv na území republiky povoleného.

Subjektem zločinu §u 181 tr. zák. jest nejen úředník ve smyslu §u 101 tr. zák., nýbrž každý, komu z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského neb obecního nějaká věc byla svěřena.

Odvolání z výroku o vypovězení z území republiky jest přípustno jen v tom případě, kde jest dle prvního odstavce §u 283 tr. ř. přípustno též odvolání z výroku o trestu.

(Rozh. ze dne 11. října 1924, Zm I 380/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 10. dubna 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem zpronevěry v úřadě podle §§u 181, 182 tr. zák., a odmítl odvolání státního zastupitelství co do nevypovězení obžalovaného z území Československé republiky.

Důvody:

Podle zjištění rozsudkových byl stěžovatel zaměstnán v době spáchání činu jako diurnista se stálým měsíčním platem u generálního konsulátu království Srbů, Chorvatů a Slovinců v Praze, kde vedl jmenovitě

protokol, registraturu a obstarával manipulaci různého druhu, a kde u příležitosti svého zaměstnání dostával do rukou hotové peníze, které od stran v úředním styku docházely na úhradu různých poplatků. Že generální konsulat království S. H. S. v Praze jest úřadem veřejným, stížnost sama uznává, a není také potřebí zvláště to odůvodniti. Stěžovatel byl tedy jako diurnista ve službách veřejného úřadu, jelikož v pracovním oboru jemu přikázaném spolupůsobil při dosažení úkolů, příslušejících úřadu, u něhož byl zaměstnán. Že ustanoven byl k tomu na základě příkazu vrchnostenského, stížnost taktéž uznává. Vzhledem k tomu nelze pochybovati, že stěžovatel byl vhodným subjektem zločinu, jemu za vinu kladeného. Namítá-li zmáteční stížnost, že není úředníkem ve smyslu §u 101 tr. zák., poněvadž nebyl jmenován — jak prý k dosažení hodnosti úředníka Jugoslávského státu jest nezbytnou podmínkou, k r á l o v s k ý m úkazem, nýbrž byl přijat pouze nálezem ministerstva zahraničních záležitostí za diurnistu král. gen. konsulátu S. H. S. v Praze, neprovádí tím zákonu hovícím způsobem žádného z důvodů zmátečnosti, uvedených v §u 281 tr. ř., jelikož okolnost ta za hlavního přelíčení vůbec na přetřes přivedena nebyla. Mimo to přehlíží, že vhodným subjektem zločinu podle §u 181 tr. zák. jest podle jasného znění zákona nejen úředník ve smyslu §u 101 tr. zák., nýbrž může jím býti kdokoliv, komu z příčiny zvláštního příkazu vrchnostenského neb obecního nějaká věc byla svěřena. Že obžalovaného dlužno zařaditi aspoň do této druhé skupiny vhodných subjektů zločinu §u 181 tr. zák., nemůže býti pochybným, hledí-li se k uvedeným zjištěním. Stížnost rovněž není v právu, pokládá-li podřadění dotyčného činu stěžovatelova pod ustanovení §u 181 tr. zák. za vyloučeno proto, že stěžovatel byl manipulačním úředníkem c i z í h o s t á t u, který oproti našemu státu jest prý pouhou osobou soukromou a proto může se dopustiti na území Československé republiky jen zpronevěry po rozumu §u 183 tr. zák. Názor ten nemá v zákoně opory. Podle §u 37 tr. zák. má se i nad cizincem, spáchá-li zločin v tuzemsku, vynésti rozsudek jen podle zákona tuzemského. Dlužno tedy posuzovati zločin, spáchaný cizincem, toliko podle trestního zákona republiky, neběží-li o čin, jehož podle tohoto zákona může se dopustiti jen československý příslušník. Jak § 101 tr. zák. tak § 181 tr. zák. mluví zcela povšechně o úřednících, o veřejných, t. j. státních neb obecních úřadech a o příkazu vrchnostenském a obecním bez jakéhokoliv omezení v tom směru, zda jde o úředníka nebo veřejný úřad neb příkaz vrchnosti neb obce státu cizího čili nic, takže již dle doslovu uvedených ustanovení trestního zákona nelze důvodně tvrditi, že § 181 tr. zák. předpokládá jako pachatele toliko úředníka republiky Československé neb osobu činnou k příkazu vrchnosti neb obce československé. Naopak předpisy §§ů 36, 39 a 40 tr. zák. nasvědčují jasně tomu, že trestní zákon má na zřeteli zásadně nejen ochranu právních statků tuzemských, nýbrž i ochranu právních statků cizozemských. Dle §u 40 tr. zák. hájí ve smyslu zásady práva světového dokonce i právní zájmy cizího státu a jejich příslušníků, byly-li porušeny v cizozemsku, a to za předpokladu, že se cizí stát zdráhal převzít zločince. I v tom případě nařizuje, by pachatel byl souzen zpravidla podle předpisu zákona tuzemského, připouští výjimku jen při výměře trestu, jest-li trest podle

zákona místa činu mírnějším. Výjimky, týkající se deliktů politických, potvrzují jen zásadu právě uvedenou a jsou odůvodněny povahou těchto deliktů; jest tedy mylným názor, že zákonodárce zamýšlel, §em 181 tr. zák. zvlášť chrániti toliko věci, svěřené úředníku tuzemskému, neb osobě činné k příkazu tuzemské vrchnosti. K tomu přichází, že v tomto případě jde o zaměstnance veřejného úřadu cizího státu, který jest činným na základě mezinárodního práva v souhlasu s příslušnými činiteli tuzemskými, a že zpronevěra, spáchaná v úřadu takovém úředníkem zahraniční moci v tuzemsku, dotýká se nejen veřejného zájmu státu cizího, nýbrž též značnou měrou veřejných a soukromých zájmů tuzemských, na příklad ve věcech pasových a pozůstalostních. Posuzování činu takového nemůže býti činěno závislým na tom, jak jej posuzuje stát, jehož příslušníkem a zaměstnancem jest pachatel, kterému se podle stále judikatury bývalého nejvyššího soudu vídeňského, od níž se odchýliti čsl. Nejvyšší soud nemá příčiny, poskytuje též ochrana vrchnostenských osob ve smyslu §u 68 tr. zák., nevybočí-li z mezí úřadování, jemu na základě státních úmluv na území republiky povoleného. Nebylo by také důvodu, proč by ochrana zájmů státu nebo jeho příslušníků měla býti menší, byly-li porušeny v tuzemsku úředníkem neb osobou, činnou k příkazu vrchnosti cizího státu. Právem tedy nalézací soud, zjistiv i ostatní náležitosti skutkové povahy, podřadil stěžovatelův čin ustanovení §u 181, 182 tr. zák.

Pokud státní zastupitelství napadá rozsudek soudu první stolice odvoláním proto, že jím nebylo uznáno na vypovězení obžalovaného z území republiky Československé po odpykaném trestu, jest odvolání podle prvního odstavce §u 283 tr. ř. nepřípustným. Neboť vypovězení z území republiky jest podle §u 19 tr. zák. pouhým zostřením trestu hlavního, s nímž tvoří jeden celek; příslušný výrok jest proto nedílnou částí výroku o trestu vůbec, z čehož plyne, že odvolání jest tu možné jen potud, pokud je zákon z výroku o trestu vůbec dopouští. Jelikož pak nalézací soud v tomto případě obžalovanému trest ani mimořádně nezmírnil ani nepřeměnil, nýbrž trest těžkého žaláře vyměřil v mezích zákonné sazby, pokud se týče v mezích sazby, navrhané státním zastupitelstvím dle §u 1 zákona ze dne 22. prosince 1921, čís. 471 sb. zák. a nař. a čl. I. a II. zákona ze dne 12. prosince 1923, čís. 259 sb. z. a n., nebylo státní zastupitelství po rozumu §u 283 tr. ř. oprávněno podati odvolání v neprospěch obžalovaného, pročez bylo odvolání odmítnouti jako nepřípustné.

Čís. 1752.

Přečiny dle článku VII., VIII. zák. ze dne 17. prosince 1862, čís. 8 ř. zák. z r. 1863 jsou trestnými činy, spáchanými obsahem tiskopisu (delikty obsahovými); hlavní přelíčení o obžalobách pro takové přečiny spadá dle čl. VI. A uvoz. zák. k trestnímu řádu a §u 14 tr. ř. do pravomoci soudů porotních.

Projevy rázu, naznačeného v čl. VII. a VIII. uvedeného zákona, otištěné po časové hranici, v článcích těch vytčené, nespádají pod § 24 zák. o tisku, nejsou-li reprodukcí dřívějšího zabaveného sdělení, nýbrž